

**Uchwała nr 1560
Senatu Uniwersytetu w Białymstoku
z dnia 23 kwietnia 2014 roku**

***w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu
określających zasady tworzenia programów kształcenia
dla określonych kierunków, profili i poziomów kształcenia studiów wyższych***

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.) Senat Uniwersytetu w Białymstoku ustala wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu, określające zasady tworzenia programów kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu/profilu kształcenia studiów wyższych.

Program kształcenia

§ 1

Studia wyższe realizowane są zgodnie z programami kształcenia dla określonych kierunków, poziomów i profili kształcenia. Program kształcenia obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia oraz program studiów stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów.

Efekty kształcenia

§ 2

1. Podstawowe jednostki organizacyjne, projektując zakładane efekty kształcenia dla programu kształcenia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, uwzględniają efekty kształcenia określone w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla obszaru/obszarów kształcenia, z których został wyodrębniony kierunek studiów, przy czym:
 - 1) efekty kształcenia określone dla programu kształcenia kierunku studiów pierwszego stopnia, wyodrębnionego z jednego obszaru kształcenia, powinny uwzględniać wszystkie obszarowe efekty kształcenia,
 - 2) efekty kształcenia określone dla programu kształcenia kierunku studiów pierwszego stopnia, wyodrębnionego z kilku obszarów kształcenia, powinny uwzględniać właściwe dla danego kierunku efekty kształcenia wybrane z efektów kształcenia określonych dla obszarów kształcenia, z których został wyodrębniony kierunek studiów,
 - 3) efekty kształcenia określone dla programu kształcenia kierunku studiów drugiego stopnia powinny uwzględniać większość efektów kształcenia określonych dla obszaru/obszarów kształcenia, z których został wyodrębniony kierunek studiów, przy założeniu, że pominięte w opisie efekty kształcenia odpowiadające kompetencjom absolwenta studiów drugiego stopnia są uzyskiwane w wyniku ukończenia studiów pierwszego stopnia.
2. Efekty kształcenia dla danego kierunku studiów (efekty kierunkowe) powinny określać zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskiwanych przez studenta w procesie kształcenia.

3. Jeżeli warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie został spełniony, to w dokumentacji programu kształcenia powinny być wymienione wszystkie obszarowe efekty kształcenia, dla których nie ma odpowiedników w opracowanych efektach kształcenia dla kierunku, z merytorycznym uzasadnieniem powodów uniemożliwiających ich uwzględnienie.
4. Jednostka organizacyjna przy definiowaniu efektów kształcenia powinna mieć na względzie:
 - 1) związek programu kształcenia z misją uczelni i jej strategią,
 - 2) wzorce międzynarodowe,
 - 3) potrzeby rynku pracy z uwzględnieniem wyników monitorowania karier zawodowych absolwentów i opinii pracodawców,
 - 4) zasoby i możliwości uczelni w zakresie realizacji procesu prowadzącego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
5. Osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia założonych w programie kształcenia dla określonego kierunku studiów jest warunkiem uzyskania kwalifikacji odpowiednio pierwszego lub drugiego stopnia.
6. W przypadku, gdy jednostka organizacyjna prowadzi studia na danym kierunku i poziomie kształcenia na profilach: ogólnoakademickim i praktycznym, zakładane efekty kształcenia opisuje się odrębnie dla każdego profilu kształcenia.
7. Jednostki organizacyjne Uniwersytetu prowadzą studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia zgodnie z opisem efektów kształcenia określonym przez Senat lub wzorcowym opisem efektów kształcenia określonym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na zasadach określonych w art. 11 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.
8. Wzór opisu efektów kształcenia określa Załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

Program studiów – wymagania ogólne

§ 3

1. W oparciu o zdefiniowane efekty kształcenia jednostki organizacyjne tworzą programy studiów stanowiące opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.
2. Program studiów powinien umożliwić studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznych dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów. Modułami do wyboru mogą być moduły specjalności.
3. Program studiów dla kierunku wyodrębnionego z więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów, w łącznej liczbie punktów ECTS koniecznych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów.
4. Co najmniej połowa programu studiów stacjonarnych musi być realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.
5. Program studiów prowadzonych na danym kierunku w formie stacjonarnej i niestacjonarnej zapewnia w obu tych formach uzyskanie tych samych efektów kształcenia.
6. Liczba punktów ECTS wymagana programem studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów wynosi nie mniej niż:
 - 1) 180 – dla studiów pierwszego stopnia,
 - 2) 90 lub 120 – dla studiów drugiego stopnia trwających odpowiednio trzy lub cztery semestry,
 - 3) 300 – dla jednolitych studiów magisterskich.

Program studiów – wymagania szczegółowe

§ 4

1. Jednostki organizacyjne w programie studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określają:
 - 1) nazwę jednostki prowadzącej kierunek,
 - 2) nazwę kierunku/specjalności studiów,
 - 3) poziom kształcenia (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie),
 - 4) profil kształcenia (ogólnoakademicki/praktyczny),
 - 5) formę studiów (stacjonarne/niestacjonarne),
 - 6) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów,
 - 7) moduły kształcenia (zajęcia lub grupy zajęć) wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia, sposobów ich weryfikacji oraz liczby punktów ECTS,
 - 8) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk (jeżeli program je przewiduje),
 - 9) plan studiów (odrębny w przypadku studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) z zaznaczeniem modułów podlegających wyborowi,
 - 10) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
 - 11) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia,
 - 12) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych,
 - 13) minimalną liczbę punktów ECTS, którą musi uzyskać student, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów,
 - 14) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wychowania fizycznego,
 - 15) procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów do wyboru,
 - 16) procentowy udział punktów ECTS dla każdego obszaru kształcenia, do którego przyporządkowany jest program studiów (jeżeli efekty kształcenia określone dla programu kształcenia wyodrębniono z kilku obszarów kształcenia),
 - 17) procentowe udziały poszczególnych dziedzin nauki, do których odnosi się program studiów,
 - 18) warunki ukończenia studiów (zasady dopuszczania do egzaminu dyplomowego, zakres i sposób przeprowadzania egzaminu dyplomowego) oraz uzyskany tytuł zawodowy.
2. Wzór programu studiów określa Załącznik nr 2 do niniejszej Uchwały.
3. Wzór planu studiów określa Załącznik nr 3 do niniejszej Uchwały.
4. W celu sprawdzenia, czy wszystkie założone w programie efekty kształcenia mogą być uzyskane w wyniku realizacji modułów kształcenia przewidzianych programem studiów, wydział sporządza matrycę efektów kształcenia. Matryca odzwierciedla relacje między efektami kształcenia zdefiniowanymi dla programu kształcenia, a efektami kształcenia zdefiniowanymi dla poszczególnych modułów programu studiów. Wzór matrycy efektów kształcenia określa Załącznik nr 4 do niniejszej Uchwały.
5. Program studiów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia stanowi podstawę do opracowania przez koordynatora przedmiotu i prowadzących zajęcia sylabusu przedmiotu. Analiza i ocena zgodności sylabusów przedmiotów z programem studiów

oraz założonymi efektami kształcenia należy do zadań wydziałowych zespołów ds. zapewniania jakości kształcenia. Wzór sylabusu przedmiotu określa Załącznik nr 5 do niniejszej Uchwały.

Punkty ECTS

§ 5

1. Punkty ECTS są to przyporządkowane poszczególnym modułom/przedmiotom punkty zaliczeniowe, wyrażające średni nakład pracy studenta związany z uzyskaniem założonych dla tych zajęć i modułów efektów kształcenia, przy czym jeden pkt ECTS odpowiada 25 – 30 godzinom pracy studenta.
2. Punkty ECTS przyporządkowuje się poszczególnym przedmiotom, a nie formom zajęć dydaktycznych służących ich realizacji.
3. Liczba godzin pracy studenta obejmuje udział w różnych formach zorganizowanych przez uczelnię zajęć z udziałem nauczycieli akademickich (godziny kontaktowe) oraz czas poświęcony na samodzielną pracę studenta, tj. przygotowanie się do zajęć, wykonanie zadań, które mogą być realizowane poza uczelnią (np. wykonanie projektów, przygotowanie innych samodzielnych prac), przygotowanie się do kolokwium i egzaminów. Liczba godzin pracy studenta powinna być szacowana z uwzględnieniem możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przez przeciętnego studenta realizującego przedmiot.
4. Punkty ECTS przyznaje się za zaliczenie każdego modułu/przedmiotu przewidzianego w planie studiów.
5. Student uzyskuje punkty ECTS przyporządkowane danemu modułowi/przedmiotowi, jeżeli spełni wszystkie określone w programie studiów wymagania oraz osiągnie założone dla tego modułu/przedmiotu efekty kształcenia, przy czym liczba uzyskanych punktów ECTS nie zależy od uzyskanej przez studenta oceny.
6. Liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów do zaliczenia każdego semestru wynosi nie mniej niż 30.

Zajęcia kształcenia ogólnego

§ 6

1. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich minimalna liczba punktów, którą student musi uzyskać za zajęcia z wychowania fizycznego wynosi:
 - 1) na studiach pierwszego stopnia nie mniej niż 1 punkt ECTS, z zastrzeżeniem ust. 2,
 - 2) na studiach drugiego stopnia nie mniej niż 1 punkt ECTS, z zastrzeżeniem ust. 2,
 - 3) na jednolitych studiach magisterskich nie mniej niż 2 punkty ECTS, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przypadku zwolnienia studenta z realizacji zajęć z wychowania fizycznego (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) program studiów powinien umożliwić studentowi skorzystanie z innych zajęć, którym przypisano takie same efekty kształcenia i taką samą liczbę punktów ECTS, np. w ramach wydziałowej lub ogólnouczelnianej oferty przedmiotów do wyboru.
3. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać za zajęcia z zakresu technologii informacyjnej, nie może być mniejsza niż 1 pkt ECTS.
4. Program studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przewiduje zajęcia z języka obcego, za które student może uzyskać:
 - 1) na studiach pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich – nie mniej niż 6 pkt ECTS,

- 2) na studiach drugiego stopnia – nie mniej niż 2 pkt ECTS.
4. Jeżeli program studiów przewiduje realizację zajęć z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, należy tym zajęciom przypisać odpowiednią liczbę punktów ECTS.

Zajęcia ogólnouczeniiane lub na innym kierunku

§ 7

1. W ramach zajęć ogólnouczeniianych przewidziane są dwie formy, tj.:
 - 1) moduł zajęć ogólnouczeniianych z ogólnouczeniianej oferty przedmiotów do wyboru, za które student musi uzyskać 4 pkt ECTS,
 - 2) ogólnowydziałowy moduł przedmiotów do wyboru, określony przez każdą podstawowa jednostkę organizacyjną, za który student musi uzyskać nie mniej niż 10 pkt ECTS.
2. Oferta, o której mowa w ust. 1 ustalana jest na dany rok akademicki i uruchamiana od 1 października każdego roku.

Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

§ 8

1. Program kształcenia dla kierunku oferującego specjalność nauczycielską uwzględnia wymogi określone w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
2. Na kierunku nieoferującym specjalności nauczycielskiej dydaktyka przedmiotowa, stanowiąca część programu kształcenia w ramach przygotowania pedagogicznego uzyskiwanego w Centrum Edukacji Ustawicznej (CEU), powinna być wyodrębniona w planie studiów jako dodatkowy moduł pod nazwą: Moduł nadobowiązkowy realizowany w przypadku wyboru dodatkowej oferty edukacyjnej proponowanej przez CEU. Dydaktyce przedmiotowej należy przypisać odpowiednią liczbę punktów, nie mniejszą niż 5 pkt ECTS.

Praktyki zawodowe

§ 9

1. Program studiów, uwzględniając odrębne przepisy dla poszczególnych uprawnień zawodowych, powinien określać w szczególności:
 - 1) cele praktyk wraz z zakładanymi efektami kształcenia,
 - 2) wymiar, formy i zasady odbywania praktyk we właściwych dla danego kierunku studiów instytucjach (niezbędne jest zawarcie stosownych umów lub porozumień).
2. Cele, program i terminy realizacji praktyk powinny być właściwie zharmonizowane z pozostałymi elementami procesu kształcenia tak, aby dawały gwarancję osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
3. Program praktyk powinien uwzględniać opis sposobów weryfikacji zdefiniowanych dla praktyk efektów kształcenia.

Zasady uruchamiania kierunków, specjalności, poziomów i profili kształcenia

§ 10

1. Program kształcenia, w tym efekty kształcenia dla każdego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia prowadzonych przez wydział, uchwała rada wydziału, po zasięgnięciu opinii wydziałowego organu samorządu studenckiego.

2. W przypadku kierunku prowadzonego przez co najmniej dwie jednostki organizacyjne uchwałę, o której mowa w ust. 1, podejmują rady wszystkich jednostek prowadzących kształcenie, po zasięgnięciu opinii odpowiednich organów samorządu studentów każdej z jednostek.

§ 11

1. W przypadku tworzenia kierunku studiów przez podstawową jednostkę organizacyjną posiadającą uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, dziekan wydziału przedstawia Senatowi wniosek wraz z uzasadnieniem (wzór uzasadnienia stanowi Załącznik nr 6 do niniejszej uchwały) i pełną dokumentacją dotyczącą tworzonego kierunku studiów, obejmującą:
 - 1) uchwałę rady wydziału wraz z pisemną opinią wydziałowego zespołu do spraw jakości kształcenia oraz wydziałowego organu samorządu studenckiego,
 - 2) program kształcenia dla danego kierunku studiów, w tym:
 - a) opis zakładanych efektów kształcenia,
 - b) program studiów,
 - 3) informacje na temat warunków realizacji programu studiów, w tym:
 - a) wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe (wraz z oświadczeniami tych nauczycieli o wyrażeniu zgody na wliczenie ich do minimum kadrowego zgodnie z Załącznikiem nr 7 do niniejszej Uchwały) oraz informację dotyczącą wpływu tworzonego kierunku studiów na obsadę kadrową pozostałych kierunków prowadzonych przez wydział,
 - b) wykaz nauczycieli akademickich przewidzianych do realizacji zajęć,
 - c) proporcji liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do planowanej liczby studentów na danym kierunku studiów,
 - d) infrastruktury zapewniającej prawidłową realizację celów kształcenia,
 - e) zapewnienia dostępu do zasobów bibliotecznych zalecanych w ramach kształcenia na tworzonym kierunku studiów,
 - f) zapewnienia studentom warunków do odbycia praktyk przewidzianych w programie studiów lub określenia warunków samodzielnego organizowania praktyk przez studentów,
 - 4) analizę finansową uruchomienia i prowadzenia kierunku studiów określającą w szczególności: kalkulację kosztów uruchomienia i prowadzenia kształcenia, możliwości finansowania ze wskazaniem źródeł, wpływ tworzonego kierunku na obowiązki dydaktyczne kadry jednostki/jednostek prowadzących studia (obciążenia dydaktyczne, liczba godzin ponadwymiarowych),
 - 5) zasady rekrutacji wraz z proponowanym limitem przyjęć oraz wpływem planowanej liczby studentów tworzonego kierunku w pełnym cyklu kształcenia na ogólną liczbę studentów na wydziale,
 - 6) w przypadku tworzenia kierunku studiów o profilu praktycznym – umowę zawartą pomiędzy uczelnią, a podmiotem gospodarczym,
 - 7) informację dotyczącą wdrożenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, uwzględniającego działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na prowadzonym kierunku studiów od dnia rozpoczęcia kształcenia na danym kierunku studiów.
2. Senat podejmuje uchwały w sprawie utworzenia kierunków studiów i określenia efektów kształcenia w terminie do 30 stycznia roku poprzedzającego rok akademicki, w którym planowane jest ich uruchomienie.
3. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, powinna być złożona w Dziale Dydaktyki i Spraw Studenckich co najmniej na 30 dni przed posiedzeniem Senatu.

§ 12

1. Podstawowa jednostka organizacyjna nieposiadająca uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, poza dokumentacją wskazaną w § 11 ust. 1, przedstawia Senatowi dodatkową dokumentację wymaganą przy składaniu wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa o nadanie uprawnień do prowadzenia kierunku, tj.:
 - 1) sylabusy przedmiotów,
 - 2) matrycę efektów kształcenia dla programu kształcenia,
 - 3) dorobek naukowy nauczycieli przypisanych do minimum kadrowego,
 - 4) kopie dyplomów potwierdzających uzyskanie przez nauczycieli wszystkich stopni naukowych (w przypadku dyplomów uzyskanych za granicą – tłumaczenie dyplomu na język polski),
 - 5) wykaz dostępnej w zbiorach bibliotecznych literatury zalecanej w ramach kształcenia na danym kierunku, a w przypadku konieczności jej uzupełnienia, wykaz literatury planowanej do zakupu z określeniem wysokości i źródeł środków finansowych przeznaczonych na ten cel,
 - 6) informację dotyczącą działalności naukowo-badawczej w co najmniej jednym obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia właściwemu dla danego kierunku studiów oraz sprawozdanie z tej działalności (dotyczy tworzenia kierunku na poziomie studiów drugiego stopnia).
2. Termin podejmowania przez Senat uchwał w sprawie utworzenia kierunków studiów i określenia efektów kształcenia oraz termin składania wymaganej dokumentacji określa § 11 ust. 2 i 3.
3. W przypadku jednostek, o których mowa w ust. 1, pełna dokumentacja powinna być sporządzona w 4 egzemplarzach.

§ 13

1. W przypadku tworzenia specjalności na prowadzonym kierunku studiów, dziekan wydziału przedstawia Senatowi wniosek wraz z uzasadnieniem i dokumentacją tworzonej specjalności, obejmującą:
 - 1) uchwałę rady wydziału,
 - 2) informację o wpływie tworzonej specjalności na efekty kształcenia prowadzonego kierunku, a w przypadku ich zmiany – program kształcenia dla danego kierunku studiów, w tym:
 - a) opis zakładanych efektów kształcenia,
 - b) program studiów,
 - 3) wykaz nauczycieli akademickich przewidzianych do realizacji zajęć,
 - 4) informację o proporcji liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do planowanej liczby studentów na danym kierunku studiów, z uwzględnieniem planowanej liczby studentów na tworzonej specjalności,
 - 5) analizę finansową prowadzenia kierunku z uwzględnieniem tworzonej specjalności, określającą w szczególności: kalkulację kosztów uruchomienia i prowadzenia specjalności, możliwości finansowania ze wskazaniem źródeł, wpływ tworzonej specjalności na obowiązki dydaktyczne kadry jednostki/jednostek prowadzących studia (obciążenia dydaktyczne, liczba godzin ponadwymiarowych),
 - 6) proponowany limit przyjęć na kierunek uwzględniający tworzoną specjalność wraz z opisem wpływu planowanej liczby studentów specjalności w pełnym cyklu kształcenia na ogólną liczbę studentów na wydziale.
2. Senat podejmuje uchwały w sprawie uruchomienia nowych specjalności do 30 kwietnia roku poprzedzającego rok akademicki, w którym planowane jest ich uruchomienie,

z zastrzeżeniem, że uruchomienie specjalności nie powoduje zmiany efektów kształcenia określonych dla kierunku.

3. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, powinna być złożona w Dziale Dydaktyki i Spraw Studenckich co najmniej na 30 dni przed posiedzeniem Senatu, na którym procedowane będzie powołanie nowej specjalności.

§ 14

1. W przypadku złożenia przez jednostkę organizacyjną wniosku w sprawie prowadzenia kierunku studiów/specjalności w języku obcym dziekan przedkłada Senatowi niżej wymienioną dokumentację:
 - 1) uchwałę rady wydziału,
 - 2) wykaz nauczycieli akademickich przewidzianych do realizacji zajęć,
 - 3) analizę finansową uruchomienia i prowadzenia kierunku studiów określającą w szczególności: kalkulację kosztów uruchomienia i prowadzenia kształcenia, możliwości finansowania ze wskazaniem źródeł, wpływ tworzonego kierunku na obowiązki dydaktyczne kadry jednostki/jednostek prowadzących studia (obciążenia dydaktyczne, liczba godzin ponadwymiarowych),
 - 4) efekty kształcenia określone dla danego kierunku studiów stosowną uchwałą Senatu, – w wersji obcojęzycznej,
 - 5) program studiów i plan studiów – w wersji obcojęzycznej,
 - 6) sylwetkę absolwenta – w wersji obcojęzycznej,
 - 7) zasady rekrutacji – w wersji polskiej i obcojęzycznej,
2. Poza dokumentacją wymienioną w ust. 1 jednostka prowadząca obcojęzyczny kierunek studiów jest zobowiązana do opracowania sylabusów w wersji obcojęzycznej.

Zmiany w programach kształcenia

§ 15

1. Jednostka organizacyjna prowadząca kierunek studiów może dokonać w programie studiów zmian mających na celu doskonalenie programu kształcenia, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Zmiany zajęć dydaktycznych, za które student może uzyskać łącznie nie więcej niż 50% punktów ECTS, dokonywane przez jednostki nieposiadające uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w danej dziedzinie, nie wymagają zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na prowadzenie kierunku oraz opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jeżeli zmiany te nie wywołują zmian efektów kształcenia w programie kształcenia dla danego kierunku studiów.
3. Zmiany programów studiów nie mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
4. W przypadku zmian w programach kształcenia mających na celu ich doskonalenie stosuje się odpowiednio przepisy § 10.
5. Rada wydziału podejmuje uchwały dotyczące zmian w programach kształcenia nie później niż na:
 - 1) 9 miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego w przypadku wymaganej zgody ministra,
 - 2) 3 miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego w pozostałych przypadkach.
6. W terminie 14 dni od daty ich podpisania uchwały wraz z programem są przekazywane do wiadomości prorektora ds. dydaktycznych i studenckich.
7. Dziekan wydziału ogłasza program kształcenia na stronie internetowej wydziału nie później niż na 3 miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego.

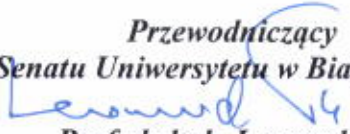
Przepisy przejściowe i końcowe

§ 16

1. Kształcenie na studiach wyższych rozpoczętych przed dniem 1 października 2014 r. kontynuowane jest na dotychczasowych zasadach do zakończenia pełnego cyklu kształcenia.
2. Dla programów kształcenia realizowanych w formie studiów stacjonarnych na wszystkich poziomach kształcenia, zwiększenie ogólnej liczby godzin zajęć dydaktycznych ustalonych w dotychczas obowiązujących planach studiów wymaga zgody Senatu.
3. Pełna dokumentacja dotycząca programu kształcenia przechowywana jest na wydziale.
4. Niniejsze wytyczne zostały opracowane na podstawie:
 - 1) Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo szkolnictwie wyższym (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.),
 - 2) Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1065),
 - 3) Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243 poz. 1445 z późn. zm.),
 - 4) Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520),
 - 5) Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej (Dz. U. Nr 207, poz. 1232),
 - 6) Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2007 r. w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione, aby zajęcia dydaktyczne na studiach mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Dz. U. Nr 188, poz. 1347, z późn. zm.),
 - 7) Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1273).

§ 17

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący
Senatu Uniwersytetu w Białymstoku

Prof. dr hab. Leonard Etel

EFEKTY KSZTAŁCENIA

kierunek
poziom kształcenia
profil

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Jednostka prowadząca kierunek:
2. Umieszczenie kierunku w obszarze/obszarach kształcenia wraz z uzasadnieniem i uwzględnieniem dziedziny/dziedzin nauki oraz dyscyplin ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.....

II. KIERUNKOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Symbol	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA Po ukończeniu studiów absolwent:	Odniesienie do efektów kształcenia w obszarze/obszarach kształcenia
WIEDZA		
K_W01*		H1A_W02
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01		H1A_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01		H1A_K01

* *Objaśnienia oznaczeń:*

K (przed podkreślnikiem) – efekty kształcenia dla kierunku

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

K (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych

A lub P – określenie profilu (A – ogólnoakademicki, P – praktyczny)

H1A (H2P) – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk humanistycznych dla studiów pierwszego stopnia (drugiego stopnia)

S1A (S2A) – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych dla studiów pierwszego stopnia (drugiego stopnia)

P1A (P2P) – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych dla studiów pierwszego stopnia (drugiego stopnia)

X1A (X2A) – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk ścisłych dla studiów pierwszego stopnia (drugiego stopnia)

T1A (T2A) – efekty kształcenia w obszarze kształcenia w zakresie nauk technicznych dla studiów pierwszego stopnia (drugiego stopnia)

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

.....
(pieczętka i podpis Dziekana)

PROGRAM STUDIÓW

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Nazwa jednostki prowadzącej kierunek:
2. Nazwa kierunku:
3. Oferowane specjalności:
4. Poziom kształcenia:
5. Profil kształcenia:
6. Forma studiów:
7. Liczba semestrów:
8. Łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia:
9. Łączna liczba godzin dydaktycznych:
10. Program uchwalony na posiedzeniu RW, obowiązuje od

II. MODUŁY KSZTAŁCENIA

MODUŁ 1*	
<i>Efekty kształcenia</i>	<i>Sposoby weryfikacji</i>
<i>Pkt. ECTS</i>	
w tym, za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów: za zajęcia o charakterze praktycznym:	
<i>Przedmioty</i> 1. Przedmiot A 2. Przedmiot B 3. <i>itd.</i>	

*Ilość modułów jest dowolna. Obok kodów modułów (MK_1, ...) należy wpisać ich nazwy. Jeśli program przewiduje praktyki, należy zdefiniować dla nich efekty kształcenia, opisać sposoby ich weryfikacji oraz określić liczbę pkt ECTS.

III. WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE

1. Łączna liczba punktów ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów:
2. Łączna liczba punktów ECTS w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych:
3. Łączna liczba punktów ECTS w ramach zajęć o charakterze praktycznym:
4. Minimalna liczba punktów ECTS z zajęć ogólnouczelnianych lub na innym kierunku: